

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2007-2008
Semestrul II

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Politici și strategii de securitate națională

Codul: SS 15201

Numărul de credite: 9

Locul de desfășurare: Facultatea de Istorie și Filosofie, Catedra de Istorie Contemporană și Relații Internaționale

Programarea în orar a activităților:

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator:

Nume, titlul științific: Conf.univ.dr. Flore Pop

Informații de contact: florepop@yahoo.fr

Ore de audiență:

III. Descrierea disciplinei:

Obiectivul cursului este de a prezenta și analiza critic evoluția politicilor și strategiilor de securitate națională ale statelor-națiune, cu precădere în epoca contemporană și în special după Războiul Rece. Sunt analizate principalele școli și curente de gândire în domeniul securității naționale și sunt abordate câteva studii de caz ilustrative pentru perioada de după 1945 (SUA, URSS/Rusia, China, Franța, Marea Britanie, Germania, Japonia etc.), urmărindu-se modul în care sunt percepute riscurile și amenințările și sunt formate răspunsurile instituționale la aceste categorii de evenimente. Cursul îmbină două metodologii din studiile de securitate contemporane: abordarea neorealismă și abordarea constructivistă, analizând importanța anarhiei sistemice în contextul sistemului de state și a percepției stării de securitate/insecuritate la nivelul individual. Cursul îmbină metode specifice cursului, cum ar fi prelegerea sau expunerea, dar și metode moderne de seminar, urmărindu-se antrenarea masteranzilor în dezbateri, modelare, simulări de situații și analiză de context, studii de caz etc., cu scopul de a stimula un grad cât mai ridicat de interactivitate și comunicare, necesar formării abilităților analitice pentru înțelegerea problematicei securității naționale la începutul secolului XXI.

IV. Bibliografia obligatorie:

Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1998.

Barry Buzan, Ole Waever, *Regions and Powers: the Structure of International Security*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.

Bill McSweeney, *Security, Identity and Interests: A Sociology of International Relations*, Cambridge Studies in International Relations, Cambridge University Press, 1999.

Peter Katzenstein, *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics*, Columbia University Press, New York, 1996.

Robert Mandel, *The Changing Face of National Security: A Conceptual Analysis*, Greenwood Press, 1994.

Stephen J. Cimbala, *National Security Strategy: Choices and Limits*, Praeger, 1984.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Videoprojector, xerocopii de texte și documente, baza de date JSTOR accesibilă la BCU (sala Multimedia).

VI. Planificarea /Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

nr. crt./ săptămâna	I. Tematică	Concepte de bază	Bibliografie obligatorie	Obligațiile studenților (lecturi, teme, lucrări)
săptămâna1	Curs introductiv	Securitate, securitate națională, politică de securitate națională, strategie de securitate națională, evoluție istorică	Robert Mandel, <i>The Changing Face of National Security: A Conceptual Analysis</i> , Greenwood Press, 1994, pp. 1-46; Keith Krause; Michael C. Williams, "Broadening the Agenda of Security Studies: Politics and Methods", în <i>Mershon International Studies Review</i> , Vol. 40, No. 2. (Oct., 1996), pp. 229-254 (JSTOR).	lecturi
săptămâna2	Definirea riscurilor și amenințărilor	Globalizare, risc, amenințare, provocare, amenințări asimetrice, transnaționalism, surse de instabilitate	<i>Provocări la adresa securității și strategiei la începutul secolului XXI</i> , secțiunea Istorie, geopolitică și geostrategie, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005.	Lecturi
săptămâna3	Abordarea neorealistă a securității naționale	Anarhia sistemului internațional, Kenneth Waltz, Barry Buzan, realism ofensiv, realism defensiv	Waltz, K.N., <i>Omul, statul și războiul</i> , Institutul European, Iași, 2001; Barry Buzan, <i>Popoarele, statele și teama</i> , editura Cartier, Chișinău, 2000; Jeffrey W. Taliaferro, "Security Seeking under Anarchy: Defensive Realism Revisited", în <i>International Security</i> , Vol. 25, No. 3. (Winter, 2000-2001), pp. 128-161 (JSTOR); Stephen G. Brooks, "Dueling Realisms", în <i>International Organization</i> , Vol. 51, No. 3. (Summer, 1997), pp. 445-477 (JSTOR).	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna4	Abordarea instituționalistă a securității naționale	Pax Democratica, teoria regimurilor, liberalismul instituțional, neoliberalismul	Robert Jervis, "Realism, Neoliberalism, and Cooperation: Understanding the Debate", <i>International Security</i> , Vol. 24, No. 1. (Summer, 1999), pp. 42-63 (JSTOR); Andrei Miroiu, Radu-Sebastian Ungureanu (coord.), <i>Manual de relații internaționale</i> , Polirom, Iași, 2006.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna5	Abordarea critică a securității naționale	Feminismul, postmodernismul, constructivismul, Alexander Wendt, Ole Waever, identitate și securitate națională	Peter Katzenstein (edit.), <i>The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics</i> , Columbia University Press, New York, 1996.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna6	Dimensiunile securității naționale	Securitatea politică, militară, economică, ecologică, a resurselor, culturală	Robert Mandel, <i>The Changing Face of National Security: A Conceptual Analysis</i> , Greenwood Press, 1994, pp. 47-102; Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, <i>Security: A New Framework for Analysis</i> , Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1998.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna7	Strategia de securitate națională	Studii strategice, factorii strategici în securitatea națională, definirea capabilităților și opțiunilor	Stephen J. Cimbala, <i>National Security Strategy: Choices and Limits</i> , Praeger, 1984.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna8	Elaborarea unui model analitic de politică de securitate națională	Dezbateri	Hussein A. Abbass, Daryl Essam, <i>Applications of Information Systems to Homeland Security and Defense</i> , Idea Group Publishing, Hershey, PA, 2006.	Dezbateri, teme.
săptămâna9	Securitatea națională a SUA	Teoreticieni și practicieni, perioada	Michaels, C. William, <i>No Greater Threat : America After September 11 and the Rise of a National Security State</i> , Algora	Lecturi, teme, lucrări

		interbelică, perioada postbelică, strategii post-Război Rece, "Homeland Security Acts".	Publishing, New York, 2005.	
săptămâna10	Securitatea națională a URSS/Rusiei	Evoluții în perioada URSS, evoluții în Federația Rusă	Vojtech Mastny, <i>The Cold War and Soviet Insecurity: The Stalin Years</i> , New York Oxford University Press (US), 1996; Michael MccGwire, <i>Perestroika and Soviet National Security</i> , Washington, D.C. Brookings Institution Press, 1991; Igor Ivanov, <i>Politica externă a Rusiei</i> , Editura Fundatiei Culturale Romane, București, 2003.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna11	Securitatea națională în Europa Occidentală	Cazuri: Franța, Marea Britanie, Germania, Italia, țările scandinave	Barry Buzan, Ole Waever, <i>Regions and Powers: the Structure of International Security</i> , Cambridge University Press, Cambridge, 2003.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna12	Securitatea națională a Chinei	Epoca maoistă, epoca post-maoistă	Andrew Scobell, Larry M. Wortzel (ed.), <i>Chinese National Security Decisionmaking Under Stress</i> , Institute for Strategic Studies, 2005: http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pdffiles/pub623.pdf	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna13	Securitatea națională a Japoniei	Perioada Meiji, Japonia militaristă, Japonia după 1945, tutela americană	Elise K. Tipton, <i>Modern Japan : A Social and Political History</i> , London, New York Taylor & Francis, 2002.	Lecturi, teme, lucrări
săptămâna14	Politici de securitate națională în România	Dezbatere, modelare	<i>Strategia de securitate națională a României:</i> www.presidency.ro/static/ordine/SSNR/SSNR.pdf ; http://www.mapn.ro/strategiasecuritate/index.html	dezbatere

VII. Modul de evaluare: examen

- Examen: 55%
- Activitatea de seminar: 45%

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

- Lucrările vor trebui să conțină aparat critic după modelul Academiei Române și o bibliografie finală.
- Folosirea fragmentelor din lucrările utilizate în bibliografie, fără citarea sursei se consideră tentativă de plagiat și se sancționează prin anularea dreptului masterandului de a participa la examinarea finală din sesiunea de iarnă.

IX. Bibliografia opțională:

Abbass A. Hussein, Daryl Essam, *Applications of Information Systems to Homeland Security and Defense*, Idea Group Publishing, Hershey, PA, 2006.

Andrew Scobell, Larry M. Wortzel (ed.), *Chinese National Security Decisionmaking Under Stress*, Institute for Strategic Studies, 2005:
<http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pdffiles/pub623.pdf>.

Barry Buzan, *Popoarele, statele și teama*, editura Cartier, Chișinău, 2000.

Constantin Hlihor, *Geopolitică și geostrategie în analiza relațiilor internaționale contemporane*, Editura UNAp „Carol I”, București, 2006.

Igor Ivanov, *Politica externă a Rusiei*, Editura Fundatiei Culturale Romane, București, 2003.

Kenneth N. Waltz, *Omul, statul și războiul*, Institutul European, Iași, 2001.

Michael MccGwire, *Perestroika and Soviet National Security*, Washington, D.C. Brookings Institution Press, 1991.

Elise K. Tipton, *Modern Japan : A Social and Political History*, London, New York Taylor & Francis, 2002.

Vojtech Mastny, *The Cold War and Soviet Insecurity: The Stalin Years*, New York Oxford University Press (US), 1996.

William C. Michaels, *No Greater Threat : America After September 11 and the Rise of a National Security State*, Algora Publishing, New York, 2005.

Baze de date: JSTOR (accesibil la BCU)

Internet:

Columbia International Affairs Online (Universitatea Columbia, New York): <http://www.ciaonet.org>
Resources for the Study of International Relations and Foreign Policy (pagina de Web a profesorului Vincent Ferraro, SUA): <http://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/feros-pg.htm>